EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2021/1600

(2021. gada 29. aprīlis)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes 2019. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes 2019. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā 2019. gada 16. janvāra rezolūciju par Savienības pesticīdu atļaušanas procedūru ([1]),

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0097/2021),

A. tā kā saskaņā ar Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes ("Iestāde") ieņēmumu un izdevumu pārskatu ([2]) tās 2019. finanšu gada galīgais budžets bija 80 736 785,59 EUR, t. i., par 1,96 % lielāks nekā 2018. gadā; tā kā Iestādes budžets tiek finansēts galvenokārt no Savienības budžeta ([3]);

B. tā kā Revīzijas palātas ziņojumā par Iestādes 2019. finanšu gada pārskatiem ("Revīzijas palātas ziņojums") ir norādīts, ka tā ir guvusi pamatotu pārliecību par to, ka Iestādes gada pārskati ir ticami un ka pakārtotie darījumi ir likumīgi un pareizi,

Budžeta un finanšu pārvaldība

1. ar gandarījumu atzīmē, ka 2019. finanšu gadā veiktās budžeta uzraudzības rezultātā budžeta izpildes līmenis bija 99,99 %, tātad nedaudz – par 0,01 % – zemāks nekā 2018. gadā; turklāt atzīmē, ka maksājumu apropriāciju izpildes līmenis bija 91,45 %, t. i., nedaudz – par 0,15 % – augstāks nekā 2018. gadā;

2. aicina Komisiju pienācīgi pamatotos gadījumos piešķirt Iestādei līdzekļu kopumu, lai tā savu budžetu izmantotu optimālā veidā, kas cita starpā ietvertu iespēju pieņemt darbā līgumdarbiniekus, uz noteiktu laikposmu pārsniedzot štatu sarakstos paredzēto, bet nepārsniedzot Iestādes apstiprināto gada budžeta finansējumu; uzskata, ka šāda elastība sniegtu iespēju paātrināti pabeigt iekavēto darbu, kura apjoms dažādās jomās arvien pieaug galvenokārt cilvēkresursu lielās nepietiekamības dēļ;

Sniegums

3. atzīmē, ka Iestāde savā visaptverošajā sniegumā balstītajā pārvaldības pieejā izmanto galvenos snieguma rādītājus, lai novērtētu savu darbību pievienoto vērtību, īpaši attiecībā uz dalīšanos zinātniskajā informācijā; turklāt atzīmē, ka budžeta pārvaldības uzlabošanas nolūkā Iestāde izmanto arī citus galvenos snieguma rādītājus; atzīmē, ka 2019. gadā neviens rādītājs netika svītrots vai pievienots;

4. ar gandarījumu atzīmē Iestādes sasniegtos labos rezultātus attiecībā uz klātbūtni sociālajos medijos un to, ka 2019. gadā tika risināti vairāk nekā 500 jautājumi par reglamentētiem produktiem;

5. atzīmē, ka 2020. gadā Iestāde veica ārēju izvērtējumu jaunas 2027. gada stratēģijas izstrādes kontekstā, lai novērtētu pašreizējās stratēģijas īstenošanas līmeni un nodrošinātu, ka tiek integrētas papildu iniciatīvas;

6. mudina Iestādi turpināt tās pakalpojumu digitalizāciju kā vienu no iespējām samazināt birokrātiju;

([1]) Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0023.
([2]) OV C 107, 31.3.2020., 245. lpp.
([3]) OV C 107, 31.3.2020., 245. lpp.

7. ar gandarījumu atzīmē, ka Iestādei ir kopīgi resursi un darbības ar Eiropas Ķimikāliju aģentūru, Eiropas Vides aģentūru, Eiropas Zāļu aģentūru un Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru vienā politikas kopā, ko vada Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāts, Vides ģenerāldirektorāts un Informātikas ģenerāldirektorāts; atzīmē, ka Iestāde ir aktīvi piedalījusies Eiropas Savienības aģentūru tīkla iniciatīvā attiecībā uz kopīgu pakalpojumu identificēšanu, īstenošanu un uzraudzību, kā rezultātā tika īstenotas arī vairākas kopīgas darbības un projekti, īpaši kopīgā iepirkuma jomā; stingri mudina Iestādi aktīvi censties panākt turpmāku un plašāku sadarbību ar Savienības aģentūrām;

8. ar bažām atzīmē, ka Iestāde, kas ir Savienības regulatīvā aģentūra, kura atbild par reglamentētu produktu riska izvērtēšanu, nesaņem pietiekamus resursus, lai efektīvi pildītu savus pienākumus; uzstāj, ka Iestādei ir jāpiešķir pietiekami resursi, lai tā varētu pildīt savus uzdevumus;

9. uzsver, ka 2019. gadā Parlaments pieņēma 16 iebildumus pret ģenētiski modificētu (ĢM) kultūraugu importu pārtikai un barībai; uzsver, ka viens no šo iebildumu iemesliem ir nepilnības Iestādes Ekspertu grupas ģenētiski modificētu organismu jautājumos veiktajā riska novērtējumā; mudina Iestādi steidzami risināt un novērst šīs nepilnības; šīs nepilnības cita starpā ietver to, ka netiek pārbaudīta kokteiļietekme, ko rada herbicīdu atliekas, *Bacillus thuringiensis* (*Bt*) toksīni un augu sastāvdaļas, kā arī komplementāro herbicīdu izsmidzināšanas līmeņa palielināšanās ietekme uz ĢM auga vispārējo drošību, un pienācīgas *Bt* proteīnu toksicitātes testēšanas trūkumu;

10. atzinīgi vērtē to, kā Iestāde palīdz uzlabot Savienības pārtikas un dzīvnieku barības ķēdes nekaitīgumu, un tās ievērojamos pūliņus sniegt riska pārvaldniekiem visaptverošus, neatkarīgus un mūsdienīgus zinātniskos ieteikumus par jautājumiem, kas saistīti ar pārtikas ķēdi, skaidri informēt sabiedrību par rezultātiem un informāciju, uz ko tie ir balstīti, un sadarboties ar ieinteresētajām personām un institucionālajiem partneriem, lai veicinātu saskaņotību un uzticēšanos pārtikas nekaitīguma sistēmai;

11. uzsver, ka 2019. gadā Iestāde pabeidza 838 jautājumu izskatīšanu, sagatavojot zinātniskus atzinumus, tehniskos ziņojumus un atbalsta publikācijas;

12. ar bažām norāda, ka Īpašajā ziņojumā Nr. 2/2019 ([4]) Revīzijas palāta ir konstatējusi, ka sakarā ar tādu pieteikumu skaita pieaugumu, kas iesniegti par jaunu vielu atļaujām, ir liels nepadarītā darba apjoms, jo īpaši reglamentēto pārtikas sastāvdaļu jomā; pauž nožēlu, ka dalībvalstis ne vienmēr sniedz Iestādei zinātnisko novērtējumu veikšanai nepieciešamos datus;

13. norāda, ka Regula (ES) 2019/1381 ([5]) (jaunā Pārredzamības regula), kas ir tieša reakcija uz Eiropas Pilsoņu iniciatīvu "Aizliegt glifozātu", tika pieņemta ar mērķi uzlabot riska novērtēšanas pārredzamību pārtikas apritē un jo īpaši stiprināt Iestādes izmantoto pētījumu ticamību, objektivitāti un neatkarību; norāda, ka 2019. gadā tā kopā ieguldīja 3,03 pilnslodzes ekvivalentus un nedaudz vairāk nekā 196 000 EUR neatkarības politikas īstenošanā un interešu konfliktu pārvaldībā;

Personāla politika

14. atzīmē, ka 2019. gada 31. decembrī bija aizpildīti 97,81 % no Iestādes štata vietām un ka bija aizpildītas piecas ierēdņu un 308 pagaidu darbinieku vietas no 320 vietām, kas bija apstiprinātas saskaņā ar Savienības budžetu (salīdzinājumam – 2018. gadā bija apstiprinātas 319 vietas); atzīmē, ka 2019. gadā Iestādē strādāja arī 131 līgumdarbinieks un 15 norīkotie valstu eksperti;

([4]) Īpašais ziņojums Nr. 2/2019 "Ķīmiskie apdraudējumi mūsu pārtikā: ES pārtikas nekaitīguma politika mūs sargā, tomēr saskaras ar problēmām" (OV C 21, 17.1.2019., 7. lpp.).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1381 (2019. gada 20. jūnijs) par ES riska novērtēšanas pārredzamību un ilgtspēju pārtikas aprites ķēdē un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 178/2002, (EK) Nr. 1829/2003, (EK) Nr. 1831/2003, (EK) Nr. 2065/2003, (EK) Nr. 1935/2004, (EK) Nr. 1331/2008, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) 2015/2283 un Direktīvu 2001/18/EK (OV L 231, 6.9.2019., 1. lpp.).

15. atzīst, ka dzimumu līdzsvars Iestādes augstākajā vadībā ir apmierinošs – piecu vadītāju vidū trīs ir sievietes; tomēr atzīmē, ka Iestādes valdē četras no 15 locekļiem ir sievietes; aicina Komisiju un dalībvalstis ņemt vērā to, cik svarīgi ir nodrošināt dzimumu līdzsvaru, izvirzot kandidātus Iestādes valdes locekļa amatam; ar bažām norāda uz ģeogrāfisko nelīdzsvarotību Iestādē, proti, 46,49 % darbinieku ir viena un tā pati valstspiederība; mudina Iestādi veikt papildu pasākumus, lai nodrošinātu labāku ģeogrāfisko līdzsvaru, taču atzīst līdzšinējos centienus;

16. atzīmē, ka 2019. gadā tika piešķirtas sešas papildu līgumdarbinieku vietas no 25 pieprasītajām, lai ņemtu vērā pieaugošo darba slodzi jauno pārtikas produktu novērtēšanas un augsta riska augu riska novērtēšanas jomā; atzīmē, ka Iestāde ir pieprasījusi vēl vairāk palielināt tās resursus;

17. atzīmē, ka Iestāde ir pieņēmusi politiku personas cieņas aizsardzībai un aizskarošas izturēšanās novēršanai; pieņem zināšanai, ka Iestāde organizēja obligātus apmācības kursus gan darbiniekiem, gan vadītājiem, darīja pieejamas konfidenciālas konsultācijas un iekštīklā publicēja pirmo ziņojumu par aizskarošas izturēšanās gadījumiem; atzīmē arī, ka oficiālu procedūru var sākt tikai darbinieki un norīkotie valstu eksperti; pauž nožēlu par to, ka Iestāde 2019. gadā ziņoja par piecām aizskarošas izturēšanās lietām, no kurām trīs bija oficiālas un divas neoficiālas; atzīmē, ka tika ieviestas nepieciešamās procedūras lietu izmeklēšanai un ka nevienā no tām netika sākta tiesvedība; aicina Iestādi ziņot, vai tiks īstenoti turpmāki pasākumi, lai šādi gadījumi vairs neatkārtotos;

18. aicina Iestādi vēl vairāk pilnveidot savu programmu attiecībā uz ētiku darbā, izstrādājot pasākumus, kas nodrošina trauksmes cēlēju aizsardzību;

Iepirkums

19. atzīmē, ka saskaņā ar Revīzijas palātas ziņojumu Iestāde ir sākusi kompetenta ārsta pakalpojumu iepirkuma procedūru, uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu un tehniskās specifikācijas publicējot tikai itāļu valodā, lai gan Iestādes darba valoda ir angļu valoda; atzīmē arī, ka valodiskās tehniskās specifikācijas, kas pretendentam bija jānodrošina, nebija atbilstošas; ar bažām atzīmē, ka līdz ar to Iestāde saņēma tikai vienu piedāvājumu; ņem vērā Iestādes atbildi par šo Revīzijas palātas konstatējumu un pasākumus, ko Iestāde veikusi, lai novērstu šīs nepilnības atkārtošanos;

Pārredzamība un interešu konfliktu novēršana un pārvaldība

20. ar gandarījumu atzīmē Iestādes pašreizējos pasākumus un īstenotos centienus pārredzamības nodrošināšanā, interešu konfliktu novēršanā un pārvaldībā un trauksmes cēlēju aizsardzībā; atzinīgi vērtē to, cik efektīvas ir interešu konfliktu novēršanai ieviestās *ex post* un *ex ante* kontroles, ar ko tika novērsti 37 interešu konflikta gadījumi un kas noslēdzās ar astoņiem konstatējumiem, no kuriem neviens neprasīja pieņemt korektīvus pasākumus;

21. atzīmē, ka Revīzijas palātas 2017. gada ziņojuma konstatējums par nepieciešamību stiprināt grāmatveža neatkarību saskaņā ar aģentūras sniegto informāciju ir slēgts, taču saskaņā ar Revīzijas palātas sniegto informāciju tas vēl nav izdarīts; pieņem zināšanai Iestādes atbildi, ka nav šaubu par grāmatveža neatkarību, un aicina Iestādi pēc iespējas drīz lūgt Revīzijas palātas apstiprinājumu;

22. pauž nožēlu, ka Iestāde attiecībā uz divu gadu nogaidīšanas periodu savā neatkarības politikā joprojām ietver pienākumu ekspertu intereses pārbaudīt tikai saistībā ar tās zinātniskās grupas pilnvarām, uz kuru eksperts piesakās; nepiekrīt Iestādes apgalvojumiem, ka pašreizējā politika ir "stabils un izsmalcināts veids, kā izvairīties no iespējamiem konfliktiem"; vēlreiz prasa nekavējoties atjaunināt šo politiku, lai nodrošinātu, ka ekspertu intereses tiek skatītas Iestādes vispārējās kompetences kontekstā, kā Parlaments vairākkārt jau prasījis; atgādina Iestādei, ka nolūkā saglabāt tās ekspertu grupu neatkarību tā var saņemt visas tai nepieciešamās speciālās zināšanas, uzaicinot ekspertus piedalīties uzklausīšanās, bet nedodot viņiem tiesības piedalīties ekspertu grupas apspriedēs un secinājumu sagatavošanā;

23. pauž nožēlu par to, ka pētniecības finansējums no uzņēmumiem, kas ietilpst Iestādes kompetencē, netiek uzskatīts par tādu, kas attiecas uz nogaidīšanas periodu, ja vien attiecīgās summas nepārsniedz 25 % no kopējā pētniecības budžeta, ko pārvalda attiecīgais eksperts un/vai viņa pētniecības grupa, un ka robežvērtība tiek piemērota atsevišķiem avotiem, nevis visiem privātajiem avotiem kopā; vēlreiz aicina minēto finansējuma robežvērtību saskaņā ar Parlamenta vairākkārtējiem pieprasījumiem izņemt no Iestādes neatkarības politikas; uzsver, ka nav pieņemams tas, ka Iestāde pilnībā noraida Parlamenta bažas par šo trūkumu Iestādes neatkarības politikā;

24. aicina Iestādi savas prakses saskaņot ar Eiropas Ombuda 2020. gada 7. maija ieteikumiem lietā 2168/2019/KR, jo īpaši vajadzības gadījumā izmantojot iespēju aizliegt tās vadošajiem darbiniekiem pēc amata pienākumu izpildes beigām ieņemt noteiktus amatus, nosakot kritērijus, pēc kuriem aizliegt darbinieku pāreju uz privāto sektoru, informējot Iestādes vadošo amatu kandidātus par šiem kritērijiem, kad viņi piesakās amatam, un ieviešot iekšējas procedūras, kuru mērķis ir nodrošināt, ka tad, kad darbinieks maina darbavietu, viņam tiek nekavējoties liegta pieeja konfidenciālajai informācijai;

Iekšējā kontrole

25. atzīmē, ka 2019. gadā tika publicēts Iekšējās revīzijas dienesta cilvēkresursu pārvaldības un ētikas revīzijas galīgais ziņojums, un norāda, ka ir izdarīti divi ļoti svarīgi konstatējumi, no kuriem viens attiecas uz nepilnībām darbā pieņemšanas un atlases procesā un otrs – uz nepilnībām laika pārvaldības procesā; atzīmē, ka 2019. gadā iekšējās revīzijas dienests sāka revīziju par zinātnisko rezultātu novērtēšanu un pieņemšanu pārtikas sastāvdaļu un iepakojuma jomā;

26. atzīmē, ka pēc Komisijas ieteikuma Iestāde piedalījās salīdzinošajā izvērtēšanā par riska pārvaldību Savienības aģentūrās, mudinot dalīties paraugpraksē;

27. atzinīgi vērtē Iestādes krāpšanas apkarošanas stratēģijas rīcības plāna pilnīgu īstenošanu pēc iekšējā riska novērtējuma, kas tika veikts saskaņā ar Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai metodiku un norādījumiem; iesaka Iestādei atjaunināt savu krāpšanas apkarošanas stratēģiju un rīcības plānu, lai novērstu krāpšanas riskus, ar kuriem saskaras Iestāde, un ziņot budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par panākto progresu;

28. aicina Iestādi koncentrēties uz tās veiktās pētniecības rezultātu izplatīšanu sabiedrībai;

Citi komentāri

29. atzīmē Iestādes centienus nodrošināt izmaksefektīvu un videi draudzīgu darba vietu; aicina Iestādi pastiprināt šos centienus, ievērojot Eiropas Savienības vides vadības un audita sistēmas vadlīnijas, un strādāt pie tā, lai uzlabotu ilgtspēju;

30. atzīmē, ka Iestāde ir pieņēmusi jaunu integrētu politiku, kas attiecas uz informācijas drošību, darbības nepārtrauktību, drošību, veselību un drošumu; atzinīgi vērtē daudzfaktoru autentifikācijas ieviešanu, superlietotāju kontu ierobežošanu un obligātu apmācību, kuras mērķis bija palielināt informācijas drošību Iestādē;

31. attiecībā uz pārējiem horizontāla rakstura konstatējumiem, kas pievienoti lēmumam par budžeta izpildes apstiprināšanu, atsaucas uz 2021. gada 29. aprīļa rezolūciju par aģentūru sniegumu, finanšu pārvaldību un kontroli ([6]).

([6]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0215.